

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

22 ביולי 2009

446

א' באב התשס"ט

עמוד

764 הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 17) (מסלול הנוער החלוצי הלוחם), התשס"ט-2009.
766 הצעת חוק שירות ביטחון (הגבלות קריאה לשירות מילואים של קצין - הוראת שעה) (ביטול),
התשס"ט-2009

**הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 17) (מסלול הנוער החלוצי הלוחם),
התשס"ט-2009**

1. החלפת סעיף 21 בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986¹ (להלן – החוק העיקרי), במקום סעיף 21 יבוא:
- (א) שר הביטחון רשאי, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, לקבוע בתקנות כי תקופה שלא תעלה על 12 חודשים מתוך תקופת שירותו הסדיר של יוצא צבא שעבר אימון צבאי ראשוני, תוקדש לביצוע משימה ביטחונית-לאומית כמפורט להלן, במסגרת מסלול הנוער החלוצי הלוחם (בחוץ זה – הנח"ל):
- (1) משימה שתכליתה עידוד והכנה לשירות ביטחון, באמצעות קידום יעדים חברתיים כמפורט להלן:
- (א) הכנת נוער לקראת שירות ביטחון;
- (ב) חינוך נוער וכן הדרכה וסיוע לנוער;
- (ג) סיוע בקליטת נוער שעלה לארץ;

ד ב ר י ה ס ב ר

מסלול הנוער החלוצי הלוחם (להלן – נח"ל) הוקם עם קום המדינה כמסלול צבאי המשלב משימות אזרחיות. מסלול הנח"ל לבש ופשט צורות במהלך שנות קיומו עד למתכונתו הנוכחית. אם בעבר היו מרבית גרעיני הנח"ל מיועדים להכשרה חקלאית, לביצוע עבודות חקלאיות ולהגשמה בהתיישבות העובדת, הרי שמוזה כשני עשורים עבר מרכז הכובד של גרעיני הנח"ל להכשרה חינוכית חברתית, לביצוע משימות לאומיות-ביטחוניות במוסדות חינוך פורמלי ובלתי פורמלי, ביישובי פריפריה ובשכונות מצוקה, לשם חיווך קבוצות אוכלוסיה והגברת המוטיבציה לשירות בצה"ל ולהגשמה בקהילה. מגמה זו הוכרה בחלקה על ידי הכנסת בחוק שירות ביטחון (תיקון מס' 2), התשמ"ז-1987 (ס"ח התשמ"ז, עמ' 137), שבו הוספה בסעיף 21 לחוק שירות ביטחון האפשרות כי חיילי צה"ל יעסקו גם בהכשרה חלוצית אחרת, דהיינו הכשרה שאינה חקלאית בלבד.

מוצע לתקן את סעיפים 21 ו-22 לחוק שירות ביטחון ולהתאימם למצב הקיים בפועל בכל הנוגע לשירות צבאי במסגרת מסלול הנח"ל.

סעיף 1 מוצע להחליף את סעיף 21 לחוק שירות ביטחון ולהתאימו למצב הקיים בפועל לעניין שירות צבאי במסגרת מסלול נח"ל. לפי המוצע, רשאי שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת לקבוע בתקנות כי תקופה של עד 12 חודשים מתוך תקופת השירות הצבאי של יוצא צבא (שאינם בהכרח 12 החודשים הראשונים לשירותו הצבאי כפי המצב הקיים היום) תוקדש למילוי

כללי סעיף 21 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן – חוק שירות ביטחון), שעניינו חובת הכשרה חקלאית, קובע לאמור:

"חובת הכשרה חקלאית

21. (א) שר הביטחון רשאי, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, לקבוע בתקנות כי תקופה שלא תעלה על שנים עשר החודשים הראשונים לשירותו הסדיר של יוצא צבא תוקדש, לאחר אימון צבאי ראשוני, להכשרה חקלאית או הכשרה חלוצית אחרת.

(ב) בתקנות כאמור רשאי שר הביטחון לקבוע גם את ענפי המשק שהכשרה בהם יראו בהכשרה חקלאית או הכשרה חלוצית אחרת, וכן את הסדרים והמשטר שינהגו בהכשרה כאמור."

סעיף 22 לחוק שירות ביטחון, שעניינו שמירה על גרעינים התיישבותיים, קובע לאמור:

"שמירה על גרעינים התיישבותיים

22. (א) שר הביטחון יתקין תקנות שתכליתן לשמור, תוך כדי ביצוע הוראות פרק זה, על שלמותם של גרעינים התיישבותיים.

(ב) הוראות סעיף 21 אין כוחן יפה לגבי חברים לגרעין התיישבותי שחלות עליו תקנות שהותקנו על פי סעיף קטן (א), פרט לחברי גרעין כזה הנשלחים להתאמן או לשרת בתפקידים פיקודיים של שירות ביטחון ובתנאי שמספרם ביחס ליתר חברי הגרעין, לא יעלה על האחוז שנקבע בתקנות."

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107; התשס"ח, עמ' 511.

- (2) משימה של מעורבות ותרומה חברתית, בדרך של עידוד נוער וטיפוחו לשם הגשמה עצמית וקהילתית;
- (3) הכשרה חקלאית שתכליתה קידום יעדים ביטחוניים-לאומיים.

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי שר הביטחון לקבוע את סוגי הפעילויות שיבוצעו במסגרת המשימה הביטחונית-לאומית כאמור באותו סעיף קטן.

תיקון סעיף 22

2. בסעיף 22 לחוק העיקרי –

- (1) בכותרת השוליים, במקום "גרעינים התיישבותיים" יבוא "גרעיני נח"ל";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום "גרעינים התיישבותיים" יבוא "גרעיני נח"ל";
- (3) סעיף קטן (ב) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 סעיף 22 לחוק שירות ביטחון מסדיר את היבטי הניהול של גרעין הנח"ל. מכוח הסעיף האמור הותקנו תקנות שירות ביטחון, התש"י-1949, הקובעות, בין השאר את הסמכות לרישום מועמדים לשירות ביטחון כחברי גרעין, ורישום זה גורר אפשרות לגיוס יחדיו של כל חברי הגרעין. מוצע לתקן את סעיף קטן (א) של הסעיף האמור ולהתאימו לסעיף 21 לחוק שירות ביטחון כנוסחו המוצע. כמו כן מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) של סעיף 22 המתיתר לאור תיקונו המוצע של סעיף 21 והחלתו על גרעיני נח"ל.

הצעת החוק פורסמה בעבר בהצעות חוק – הממשלה מס' 217, מיום כ' בחשון התשס"ו (22 בנובמבר 2005), עמ' 170, והיא מתפרסמת כעת בשנית.

משימה ביטחונית-לאומית כמפורט בסעיף המוצע, במסגרת מסלול הנח"ל. המשימה הביטחונית-לאומית כוללת משימה שתכליתה עידוד והכנה לשירות ביטחון, משימה של מעורבות ותרומה חברתית בדרך של עידוד נוער וטיפוחו ומשימה של הכשרה חקלאית שתכליתה קידום יעדים ביטחוניים-לאומיים. בתקנות כאמור רשאי שר הביטחון לקבוע את סוגי הפעילויות שיבוצעו במסגרת המשימה הביטחונית-לאומית.

יודגש, כי המשימה הביטחונית-לאומית כוללת בתוכה את מרכיב ההכשרה הדרוש להגשמת ייעודו של הנח"ל: בניית קבוצות חברתיות מגובשות המגשימות, גם לאחר השירות הצבאי, אורח חיים התורם לביטחונה ולחוסנה של המדינה והחברה בישראל.

הצעת חוק שירותביטחון (הגבלות קריאה לשירות מילואים של קצין – הוראת שעה) (ביטול), התשס"ט–2009

ביטול החוק 1. חוק שירותביטחון (הגבלות קריאה לשירות מילואים של קצין – הוראת שעה), התשס"ב–2001 – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 סעיף 29ב(א) לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986 (להלן – החוק), מטיל מגבלות על קריאתו של חייל לשירות מילואים לצורך תעסוקה מבצעית, אם מלאו לו 41 שנים והוא שירת למעלה מעשר שנים ביחידה קרבית.

(1) נמחקה;
(2) בסופו יבוא: "ולענין יוצא צבא כאמור שהוא קצין אשר טרם מלאו לו ארבעים ושניים שנים – אף אם השתכנע הרמטכ"ל, או מי שהוא הסמיך לכך, כי קיימים טעמים המצדיקים זאת; אחת לשישה חודשים ימציא הרמטכ"ל לועדת החוץ והביטחון של הכנסת את רשימת התפקידים של יוצאי צבא שהם קצינים, שנקראו לשירות מילואים על פי סעיף קטן זה והטעמים לקריאתם לשירות כאמור."

בעקבות האירועים הביטחוניים בשנים האחרונות והמשימות הביטחוניות המוטלות על צה"ל, וכדי לענות על הצרכים המבצעיים, נחקק בדצמבר 2001, כהוראת שעה לשנה, חוק שירותביטחון (הגבלות קריאה לשירות מילואים של קצין – הוראת שעה), התשס"ב–2001 (להלן – הוראת השעה). הוראת השעה מאפשרת את קריאתם לשירות מילואים של יוצאי צבא קצינים, שמלאו להם 41 שנים, לביצוע תעסוקה מבצעית, על אף ההגבלות הקבועות בחוק כאמור. זאת, אם הרמטכ"ל או מי שהוא הסמיך לכך השתכנע כי קיימים טעמים המצדיקים זאת. הוראת השעה גם קובעת מנגנון של תגמול מיוחד לקציני מילואים שנקראו לשירות מכוחה.

תשלום מיוחד

הוראת השעה הוארכה מעת לעת ולאחרונה הוארכה בחוק שירותביטחון (הגבלות קריאה לשירות מילואים של קצין – הוראת שעה) (תיקון מס' 6), התשס"ח–2008, עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009).

א.1. (א) לענין סעיף זה – "יוצא צבא שהוא קצין" – קצין, שמלאו לו 41 שנים, המשרת שירות מילואים ביחידה קרבית, כהגדרתה בפקודות הצבא, ואשר שירת שירות מילואים ביחידה כאמור, תקופה כוללת של עשר שנים לפחות;

"תגמול מיוחד" – כמשמעותו בסעיף 33א(א) לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986 (בחוק זה – חוק שירותביטחון).

חוק שירות המילואים, התשס"ח–2008, שנכנס לתוקפו באוגוסט 2008, קובע הסדר כולל ומקיף למערך המילואים, לרבות הגדרת גיל הפטור משירות מילואים, תקופות השירות המרביות וכן תשלומים מיוחדים לחיילי מילואים המשולמים נוסף על תגמולי המילואים הרגילים המשולמים על ידי המוסד לביטוח לאומי, כאשר גובה התשלומים נגזר מאורך שירות המילואים. ההסדר המקיף שבחוק האמור מייתר את הצורך בהמשך קיומה של הוראת השעה, ואף שתוקף הוראותיה אמור לפקוע ביום 31 בדצמבר 2009, מציע לבטלה כבר עתה.

(ב) יוצא צבא שהוא קצין ששירת בשירות מילואים בתעסוקה מבצעית, בתקופה שמיום ט"ז באייר התשס"ג (18 במאי 2003) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009) ישולם לו סכום כספי, נוסף על הסכומים שהוא זכאי להם לפי כל דין (בסעיף זה – תשלום מיוחד), כלהלן:

זוה נוסחו של חוק שירותביטחון (הגבלות קריאה לשירות מילואים של קצין – הוראת שעה), התשס"ב–2001, שמוצע לבטלו:

(1) בעד היום השמיני של שירות מילואים כאמור – 400 שקלים חדשים;

(2) בעד כל יום נוסף של שירות מילואים כאמור עד ליום השירות העשרים ושישה – 133 שקלים חדשים; ואולם יוצא הצבא שהוא קצין כאמור לא יהיה זכאי לתגמול מיוחד בעד ימי שירות מילואים שבשלהם הוא זכאי לתשלום מיוחד.

(ג) הוראות סעיף 33א(ד) עד (ז) לחוק שירותביטחון יחולו על התשלום המיוחד.

"חוק שירותביטחון (הגבלות קריאה לשירות מילואים של קצין – הוראת שעה), התשס"ב–2001

"הוראת שעה – תיקון סעיף 29 ב

1. בתקופה שמיום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009), יקראו את סעיף 29ב(א) לחוק שירותביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986, כך:

חישוב גילים

ב.1. לענין סעיף 29ב(א) לחוק שירותביטחון, כנוסחו בסעיף 1(2), לא יחולו הוראות סעיף 2(2) לחוק שירותביטחון על החישוב אם מלאו לאדם פלוני ארבעים ושניים שנים.

תחילה

2. תחילתו של חוק זה ביום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002).

¹ ס"ח התשס"ב, עמ' 50; התשס"ח, עמ' 157.